

domi nical de Sant Antoni

Llibres i
Col·leccionisme
de Mercat

“Parlem molt sovint de com cal fer sortir la cultura al carrer. El nostre mercat de llibres demostra com nosaltres ja ho practiquem des de fa anys.”

Fragment de l'opuscle escrit per la celebració del I centenari del Mercat de Sant Antoni per Avel·lí Artís-Gener, "Tísner", l'any 1982.

Ruta cultural i literària al voltant del
Mercat del Llibre Dominical de Sant Antoni

Associació Professional del Mercat Dominical del Llibre de Sant Antoni

Dedicat a tots els paradistes que han estat, estan i estaran treballant al Mercat Dominical de Sant Antoni i a la seva feina per la cultura popular.

Descàrrec:

Aquest recull s'ha fet gràcies a l'ajut desinteressat de molts Amics. Som conscients que no en tenim els drets de reproducció de molts fragments i imatges recollides, però en el nostre ànim no està fer-ne una reproducció massiva, ni venal, ni no venal d'aquest. Volem materialitzar el fet que el nostre Mercat Dominical de Sant Antoni ha estat i és un referent dins de la cultura i la literatura populars. Per tant, l'ús que li volem donar a aquest recull és, només, el de deixar testimoni i mostrar-ho a tots aquells que puguin fer que aquest projecte es pugui realitzar.

Índex

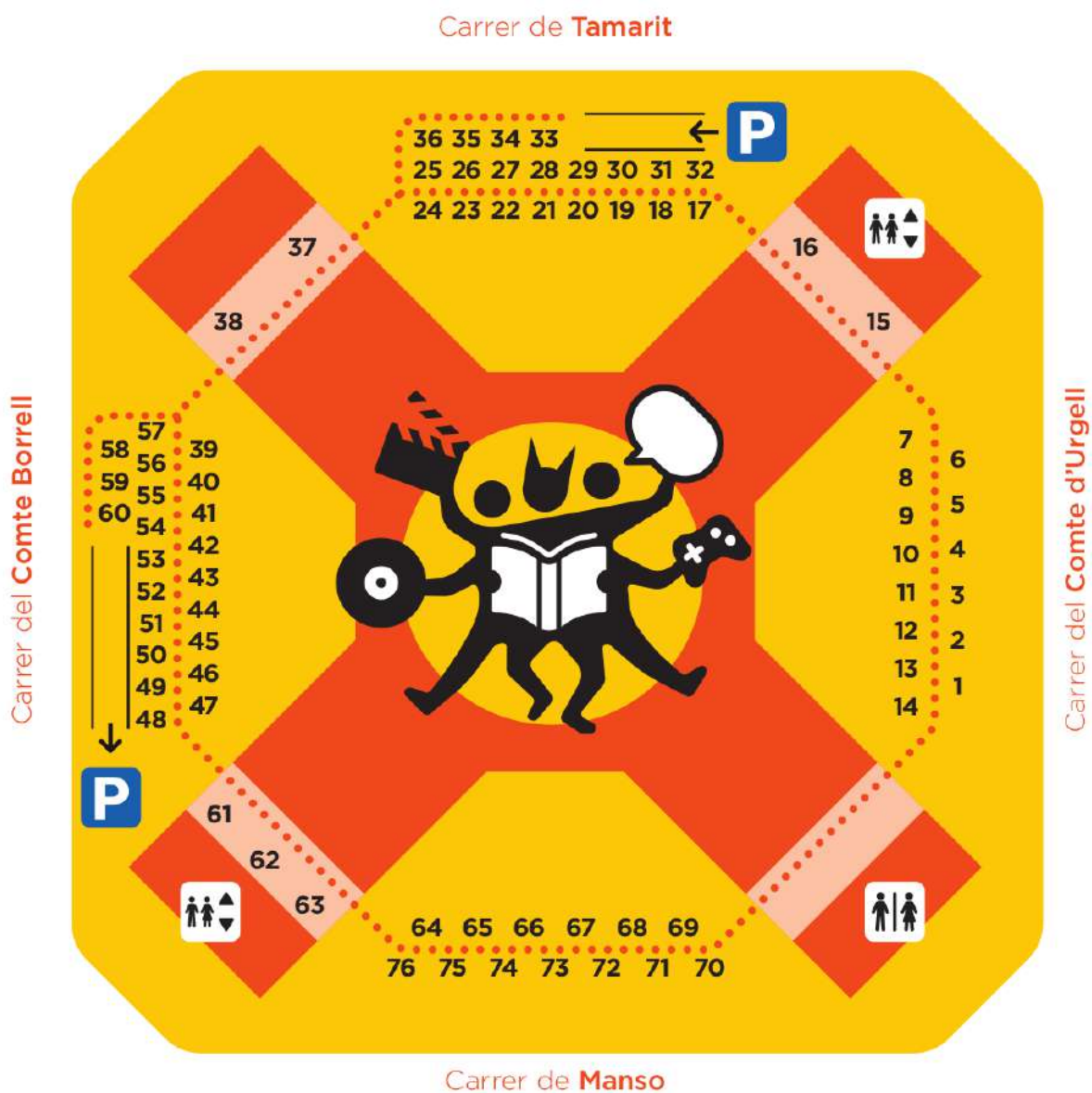
El Mercat del Llibre Dominical de Sant Antoni	5
Orígens del Barri de Sant Antoni	7
Orígens dels Encants	7
Orígens del Mercat de Sant Antoni	7
El trasllat a l'Avinguda del Paral·lel	9
El Dominical sota la marquesina de Mercat de Sant Antoni	10
El Dominical després de la Guerra Civil	10
Un Mercat de cultura i literatura	13
Joan Amades, l'històric paradista del Dominical	13
Manuel de Pedrolo, un habitual del Mercat Dominical	13
Pere Calders i Avel·lí Artís-Gener "Tísner", veïns del barri de Sant Antoni.	14
Joan Brossa i Dau al Set, l'avantguarda poètica i artística al Dominical	16
Antonio Rabinad, escriptor i paradista	17
Els germans Moix i la seva generació	18
La generació de Manuel Vázquez Montalbán al Mercat	21
Benet i Jornet, el nen que buscava tebeos al Mercat de Sant Antoni	22
Joan Perucho, un bibliòfil fantàstic visita el Mercat	25
Francesc González Ledesma, cronista sentimental del Mercat	26
Miqui Otero, referent de les noves generacions al Mercat	28
Fragment del pregó de Miqui Otero en la inauguració de les reformes del Mercat del Llibre Dominical, el 27 de maig de 2018	29

El Mercat del Llibre Dominical de Sant Antoni

El Mercat de Sant Antoni està situat a l'Eixample de Barcelona, al barri del mateix nom. L'edifici, remodelat i reobert a la població el maig de 2018, ocupa una illa sencera entre els carrers de Comte d'Urgell, Tamarit, Comte de Borrell i Manso, a tocar de les rondes de Sant Antoni i Sant Pau. El mercat està format pel Mercat del Fresc, el Mercat dels Encants i el Mercat del Llibre Dominical de Sant Antoni.

El Mercat del Llibre de Sant Antoni obre tots els diumenges de l'any, al voltant de l'edifici emblemàtic del Mercat de Sant Antoni, sota quatre marquesines i, també, amb parades dins dels extrems de les capçaleres facilitant la continuació d'un carrer a un altre i dibuixant la tradicional volta de parades a l'edifici al llarg dels 468 metres lineals que ocupa.

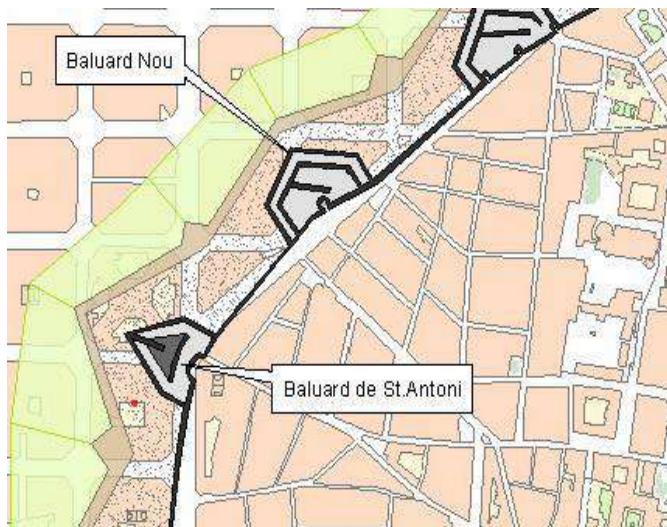
Actualment, 74 paradistes treballen en veïnatge, formant un Mercat únic i pioner, el més gran d'Europa en el seu gènere. Una Institució molt vinculada a la nostra cultura, capaç de fusionar dues tradicions que formen part de la nostra essència: per una banda, la tradició mediterrània dels mercats a l'aire lliure i, d'altra, la tradició literària i editorial, tan arrelada a Barcelona, anomenada Ciutat de la Literatura per la UNESCO.

Recentment, el mapa literari de Barcelona Ciutat de la Literatura ens va incloure com a referent:

Els paradistes generen vincles sòlids amb els nostres clients i visitants gràcies a un tracte proper i professional. Oferim un servei de recerca i d'orientació, i la nostra àmplia experiència ens permet proposar recomanacions a mida dels gustos personals dels clients. Els vincles entre clients i paradistes, al llarg dels anys i de molts diumenges, s'han fet tan profunds que tot sovint els paradistes arriben a anticipar els gustos i, d'altres vegades, descobrim noves passions ampliant les inquietuds de lectors i col·leccionistes.

Orígens del Barri de Sant Antoni

Ubicació de la muralla a la zona del baluard de Sant Antoni sobre el plànol actual de la ciutat.

El barri Sant Antoni pren el nom del convent i l'hospital de Sant Antoni, que es va bastir a partir de 1430 a tocar de la porta de la muralla; construïda en el segle XIV i reforçada amb un baluard durant el XVII. Com a la majoria dels portals de la muralla medieval barcelonina, les portes d'entrada a la ciutat eren lloc propici perquè s'hi instal·lessin mercats pel constant fluxe d'entrada i sortida de mercaderies.

Orígens dels Encants

Els primers Encants de la ciutat de Barcelona es feien als porxos de Sant Jaume, l'església que a l'Edat Mitjana era on avui dia hi ha la plaça de Sant Jaume. Amb la reforma de la façana marítima, per l'Exposició Universal de 1888, són traslladats davant de l'enderrocat Portal de Sant Antoni.

La Fira de Bellcaire va ser introduïda durant l'ocupació de les tropes franceses de l'exèrcit napoleònic. Després de diverses prohibicions va passar a les Voltes dels Encants, i el trasllat va propiciar la confusió amb els Encants medievals.

Entre els dos mercats, però, hi havia una distinció molt clara. La Fira de Bellcaire només se celebrava diumenge, mentre que els Encants disposaven de tres dies laborables: dilluns, dimecres i divendres.

Orígens del Mercat de Sant Antoni

El Portal de Sant Antoni es va començar a enderrocar el 1854 i el Mercat de Sant Antoni es començà a construir l'any 1879, projectat per l'arquitecte Antoni Rovira i Trias, inspirat en l'edifici de les Halles de París. Construït per la Maquinista Terrestre i Marítima en forma de creu, va ser inaugurat per l'alcalde Rius i Taulet el 25 setembre de 1882, sent el primer mercat fora de les muralles concebut per abastir tota la ciutat.

Després de la inauguració del Mercat de Sant Antoni, una part dels venedors ambulants de la Fira de Bellcaire es traslladaria a un entorn proper: en un primer moment, a la Ronda de

Sant Pau i, posteriorment, als carrers Urgell, Tamarit i la Ronda de Sant Antoni. És en aquesta ronda on van aparèixer els primers llibreters –aleshores, una vintena– juntament amb la resta de paradistes.

Mercat de Llibres de la Ronda Sant Antoni, agost de 1915. [Fotografies de Frederic Ballell / AFB]

El trasllat a l'Avinguda del Paral·lel

L'any 1918 fou suprimida la venda en diumenge per efecte de l'aplicació rigorosa de la llei del descans dominical. Llavors, els firaires de llibres van acudir al Consistori per tal que els fos concedit un permís especial per treballar en diumenge. La petició fou escoltada i a finals de l'any 1919 va ser aprovada, per l'Ajuntament, la decisió de traslladar les parades de llibres a l'avinguda del Paral·lel. El resultat fou un èxit: el públic hi assistia potser més encara que a la Ronda de Sant Antoni; i les parades van augmentar, fins a arribar les tres-centes parades.

Com a resultat de l'èxit popular de la fira dels diumenges al Paral·lel l'any 1934 els llibreters es van constituir en l'Associació de Venedors de Llibre d'Ocasíó del Paral·lel, amb la voluntat de millorar i demanar poder tornar als voltants del Mercat de Sant Antoni aprofitant l'aixopluc de la marquesina que s'havia construït l'any 1929 pels Encants i que els diumenges estava lliure.

Estampa

Una perspectiva de la fira de llibres del Paral·lel, de Barcelona. Los compradores rebuscaban a placer, entre los millares de volúmenes amontonados en los mostradores.

LO QUE LEE LA GENTE
En la Feria del libro del Paralelo barcelonés
se venden todos los domingos por la mañana

UNA LIBRERÍA DE UN KILÓMETRO

Todos los domingos, por la mañana, y los días de fiesta, el Paralelo cambia su fisonomía. A la noche ruidosa, de "cabarets" y de teatros, de sardanas bailadas en mitad del arroyo y de luces rutilantes anunciando los espectáculos, sucede la mañana de sol consagrada al libro. Y puede afirmarse que la feria callejera de libros del Paralelo es la más importante, en cantidad, de cuantas se celebran en España. Un kilómetro es el que los libros se amontonan y adonde los compradores acuden a millares. Y, además de la más

quince o
veinte mil
volúmenes

no tiene siquiera un madero y dos cahalletes donde aposentarlos y los esparce por el suelo, ofreciéndolos a cinco céntimos y aun a precios más bajos.

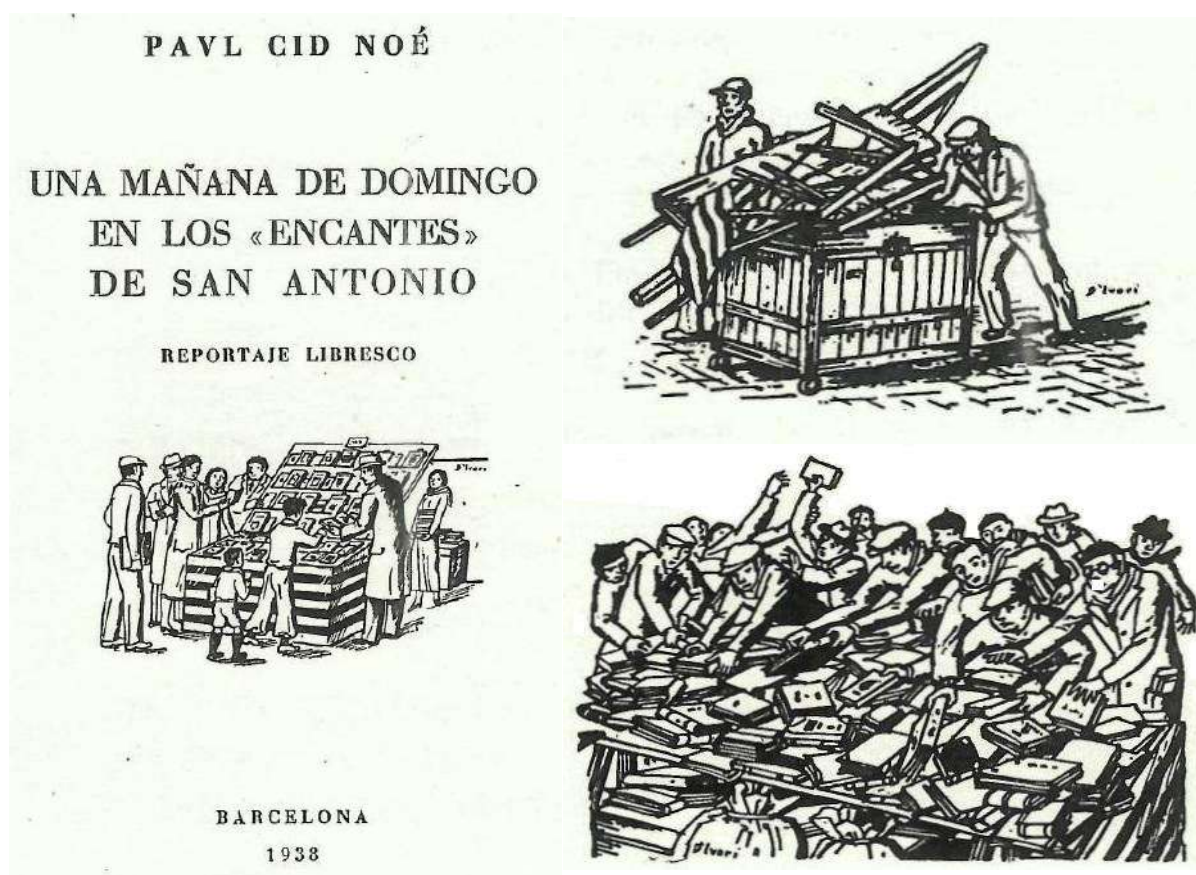
En este maremagnum libresco, mientras hacemos nuestra compra, hemos sondeado a los vendedores. He aquí unas notas pintorescas de este aspecto interesante de la vida barcelonesa, de estas mañanas domingueras donde, en cien tendetes extendidos a lo largo de un kilómetro, se venden quince o veinte mil libros, en una ciudad de un millón de habitantes.

El Dominical sota la marquesina de Mercat de Sant Antoni

En agost de 1937, en plena Guerra Civil, l'Ajuntament va aprovar definitivament el trasllat del mercat de llibres a l'emplaçament actual, sota la marquesina del Mercat de Sant Antoni, segurament, per protegir i arrecerar els paradistes dels bombardeigs que aleshores es produïen sobre Barcelona.

En gener de 1918, el bibliòfil i llibreter Pedro Vindel va escriure (sota el pseudònim de Paul Cid Noé) un llibret anomenat, *Una mañana de domingo*, sobre el nostre Mercat. En ell va descriure'n l'ambient dels matins de diumenge:

El Dominical després de la Guerra Civil

L'1 d'abril de 1939 va acabar la Guerra Civil. Immediatament, es va estendre una ombra de repressió per part de les autoritats franquistes. Poques setmanes després del final de la guerra a Barcelona, l'Ateneu Enciclopèdic Popular va ser arrasat juntament amb els 6.000 volums de la seva biblioteca i es calcula que a la ciutat comtal es van destruir unes 72 tones de llibres procedents d'editorials, llibreries i biblioteques públiques i privades.

Els llibreters de vell, com és natural, van ser els depositaris privilegiats d'alguns fons de llibres no tots necessàriament prohibits, sinó simplement suspects de ser-ho. Davant l'evidència d'aquell potencial, les autoritats van fer clausurar i precintar totes les llibreries de vell de Barcelona per procedir a "la depuración de los indicados establecimientos" en declaracions del Jefe Superior de Policía, marqués de Rebalos del 27 de juny a La Vanguardia. A mitjans de juliol, el cap de policia va posar a disposició de la Cámara del Libro agents perquè revisessin escrupolosament i activament els llibres que hi havia a les llibreries de la província, "especialmente de lance". Els llibreters de vell del Mercat Dominical de Sant Antoni no van ser una excepció i, també, van sofrir la "depuración" que consistí en la sostracció, per part de les autoritats, d'aquells llibres considerats "prohibits".

PÁGINA 3 LA VANGUARDIA ESPAÑOLA MARTES 27 DE JUNIO DE 1939

Implantación del «Día del Plato único» en Barcelona

Entrará en vigor a partir del 6 de julio

Una nota del general jefe de los Servicios de Ocupación Supondría una simplicidad de criterio, mejor diríamos inconsciencia, creer que la terrible guerra que los...

Refiriéndose al cierre de las librerías de lance, dijo que la Cámara del Libro está procediendo a la depuración de los indicados establecimientos, y que sus existencias serán depositadas en la mencionada entidad y puestas a disposición de sus propietarios, a resultas de la depuración que se está efectuando con toda actividad.

Retiriéndose al cierre de las librerías de lance, dijo que la Cámara del Libro está procediendo a la depuración de los indicados establecimientos, y que sus existencias serán depositadas en la mencionada entidad y puestas a disposición de sus propietarios, a resultas de la depuración que se está efectuando con toda actividad.

El producto de veinticinco mil kilos de papel rojo destinado a beneficencia

En un registro practicado por la Policía, en el que fue donación de Federico Montseny encontró gran cantidad de folletos, pasquines, etc., con un peso total de 35.000 kilos, cuya venta para la fabricación de papel ha producido 6.000 pesetas, que serán destinadas a fines benéficos.

... número 15-3° y vendedor en el Mercado Dominical de Libros de Lance de San Antonio y, una vez se dieron a conocer, hicieron saber al interesado que cumpliendo ordenes superiores se le autorizaba a reanudar sus operaciones habituales de compra y venta de libros de lance, siempre que se sujete a las normas que a continuación se transcriben, dictadas por la Cámara Oficial del Libro de Barcelona y aprobadas por el Excmo. Sr. Jefe Superior de Policía:

1) No podrán ser objeto de comercio los libros contrarios a las orientaciones espirituales y políticas del Nuevo Estado y todos aquellos cuya venta haya sido prohibida por el Departamento de Censura del Servicio Nacional de Propaganda del Ministerio de Gobernación.

Fragment de l'acta d'aixecament de clausura de les parades de llibres del "Mercat dels Encants de Sant Antoni de Barcelona", datada el 20 agost 1939. (Arxiu Nacional de Catalunya, ANC-T-422)

Passada la “depuració” prèvia dels primers mesos després de l’acabament de la guerra, el Mercat Dominical de Sant Antoni va ser un dels primers llocs on es van poder aconseguir llibres prohibits. El Mercat, per les seves característiques pròpies i úniques, de nombre de llibreters i de llibres exposats, els rerefons dels mítics carros i la gran quantitat de gent que el visitava cada diumenge feia difícil a les autoritats tenir un control exhaustiu del fons de llibres que allà es podia oferir. Un exemple, entre molts d’altres paradistes, van ser els Millà, una família de quatre generacions de llibreters muntant parada al nostre Mercat:

«La Llibreria Millà va passar sense contratemps especials les disposicions de control de després de l’ocupació de Barcelona. Els Millà havien amagat al magatzem tot el que hi havia en català a la botiga, i n’havien tapiada la porta. Només lliuraren una petita part del fons editorial. Els primers temps d’aquella nova etapa, la venda de llibres de vell fou la feina més important. A la llibreria i a la parada de Sant Antoni molt aviat van començar a vendre-hi teatre català i altres llibres prohibits.»

D’aquesta manera, el Mercat Dominical de Sant Antoni es va anar convertint en una finestra d’aire fresc, en un lloc on trobar llibres censurats, els primers llibres en català que es van poder tornar a veure i, com sempre, en un referent de la cultura popular, un indret on trobar les peces de col·leccionisme més rares i difícils o els llibres exhaurits, descatalogats, aquells que no s’ha pogut trobar enlloc... Un mercat visitat, generació rere generació, per avis amb els seus néts, lletraferits, passavolants, famílies, joves i grans... un mercat que ha esdevingut fins avui dia en un element essencial i distintiu de la nostra ciutat, un lloc únic, especial, entranyable... que la gent d’arreu s’ha fet seu, formant part dels seus records i del present de les seves vides, un punt de trobada que és part de l’imaginari col·lectiu de la ciutat com un mercat que dóna una identitat diferencial en la ciutat de Barcelona, una ciutat de la Literatura.

Un Mercat de cultura i literatura

Són molts els testimonis de la gent de les arts i la literatura que han passat pel nostre Mercat i han deixat testimoni. En aquest recull us deixem una petita mostra...

Joan Amades, l'històric paradista del Dominical

«Nosaltres, de xicot, havíem provat el negoci de llibres vells. Els nostres pares venien als Encants; es dedicaven a la quincalla, als articles de pell i, sobretot, als ventalls, amb els quals havien fet una gran campanya; tenien la parada al carrer d'Urgell, cap al començament, a la mà contrària del mercat de Sant Antoni davant una popular sabateria de vell que era propietat d'un italià; (...) Al costat de la nostra parada tenia la seva de llibres el vell llibreter Millà, pare d'en Lluís Millà, actor i autor, i d'en Francesc Millà, estamper. (...) L'any 1902 (...) jo vaig començar la venda de llibres, a més d'alguna altra cosa vella. Quan vaig haver d'anar als Encants tot sol, tenia dotze anys, amb més fal·lera de jugar que d'altra cosa, però tant com ganes d'esplaiar-me tenia un fort sentit del treball que a casa meva m'havien inculcat, i, alhora, sentia una veritable passió pels llibres, i aquests dos sentiments van poder més en mi que l'afany infantil de l'esbargiment. Molt, però molt aviat, em vaig transformar en llibreter, em vaig guanyar de sobres el pa que menjava i vaig deixar d'ésser una càrrega per als meus, i fins i tot ja els podia ajudar. (...) L'ambició de tenir la parada ben plena de llibres me'l feia exposar, encara que no el volgués vendre sense haver-lo llegit primer, i més d'una vegada havia perdut bones ocasions amb el refús perquè encara no m'havia estat possible de conèixer l'exemplar que em mercadejaven. Havia llegit els llibres a centenars, per no dir a milers, en pèssimes condicions de llum per a la meva vista, massa delicada, i tanta lectura en aquelles circumstàncies m'havia de perjudicar força.»

Manuel de Pedrolo, un habitual del Mercat Dominical

«[Manuel de Pedrolo], freqüentava el sovint atapeït mercat dominical de Sant Antoni. Certament, Pedrolo vivia de i per als llibres. Eren la seva passió. Els llibreters més veterans de Sant Antoni encara el recorden remenar volums i

revistes, diumenge rere diumenge. Alguns dels seus companys diuen que no ha marxat pas: de tant en tant, encara en veuen l'ànima voltar per les paradetes.»

Fragment extret de *La guia informal de la Barcelona dels anys 70*, de Josep Maria Huertas Claveria i José Martí Gómez

Una fotografia on Manuel de Pedrolo apareix amb el periodista Josep Maria Huertas Claveria a una de les paradetes del Mercat de l'any 1970. La fotografia va ser publicada a El Correo Catalán el 22 de novembre de 1970.

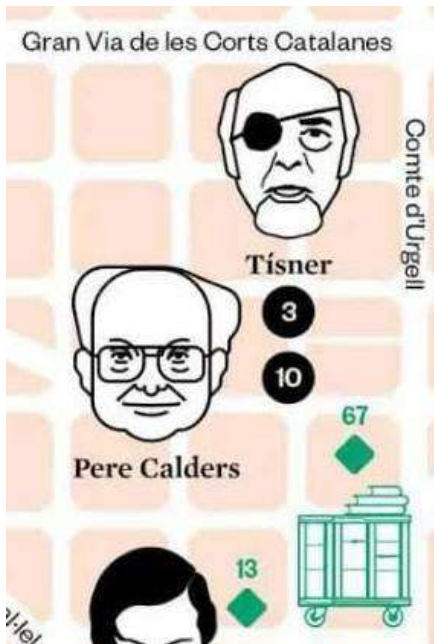
Pere Calders i Avel·lí Artís-Gener "Tísner", veïns del barri de Sant Antoni.

Pere Calders i Avel·lí Artís-Gener "Tísner" van ser amics i veïns del barri de Sant Antoni. Tots dos van fer una vida activa al barri i es van fer veure tot sovint pel nostre Mercat.

Avel·lí Artís-Gener "Tísner" va fer una intensa activitat cultural en complicitat amb l'activisme i la defensa de la cultura catalana.

Va ser pregoner del centenari celebrat el 1982 i a ell li devem, tal vegada, una de les frases més memorables i que defineix millor l'esperit del Mercat Dominical dels llibres:

«Parlem molt sovint de com cal fer sortir la cultura al carrer. El nostre mercat de llibres demostra com nosaltres ja ho practiquem des de fa anys.»

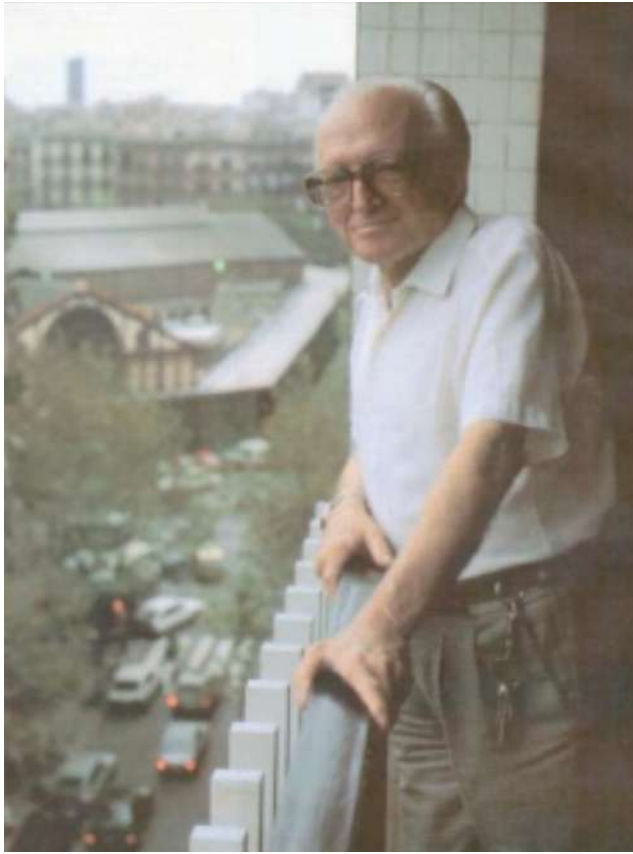
L'any 1984, l'editorial Destino va publicar el llibre *Veure Barcelona* amb texts de Pere Calders i fotografies de Francesc Català Roca. Recuperem un fragment del capítol **Petit esbós del meu barri**, on Pere Calders feia una emotiva descripció del seu barri, el barri de Sant Antoni i, en particular, feia una bonica i fantàstica descripció del nostre estimat Mercat Dominical de Sant Antoni:

Petit esbós del meu barri

Una mirada al plànol de Barcelona ens ensenya que el barri de Sant Antoni és una zona fronterera en forma de tascó. Mirant de mar a muntanya, limita a la dreta amb la Ciutat Antiga, a l'esquerra amb la França i el Poble Sec i la punta del tascó sembla que es vulgui clavar als Horts de Sant Bertran, en busca del port. La part alta queda netament tallada per la Gran Via de les Corts Catalanes. Vist així, de conjunt sobre el mapa, el barri queda com una illa molt ben traçada. Segons com, més que un tascó, sembla una fletxa que apunti cap a Hostafrancs.

Però, la sensació d'illa persisteix, almenys considerant-ho des de la cartografia. I hi ha uns altres factors més entranyables, que lliguen més la petita humanitat que habita aquest espai. **Per a molts veïns es tracta, simplement, del barri del Mercat, perquè la institució dóna caràcter a una colla de carrers, de comerços i, fins i tot, a una colla de famílies que han mantingut de pares a fills una gran fidelitat a aquesta mica de geografia.** El mercat irradia una vida pròpia i és el centre i el motiu d'activitats subsidiàries.

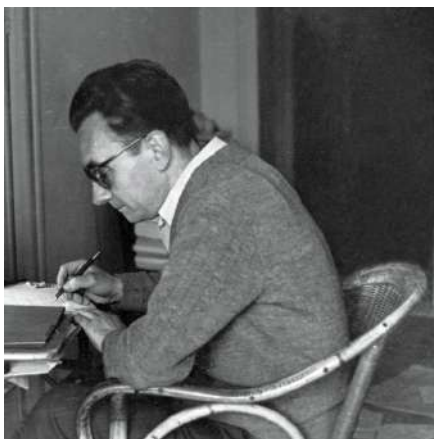
(...) Un dels punts consistents de la zona és la **fira dominical del llibre**, que ofereix la deliciosa paradoxa d'ésser albergada, també, pel mercat. El qual sembla una lloca que dóna per a tot, una marassa. Cada primer dia de la setmana, de festa i de repòs, cessa el brogit a l'interior de la plaça, tanquen les parades de fruites i verdures, les peixateries, les polleries, les cansaladeries, les carnisseries, tot el bigarrat món dedicat a les necessitats ciutadanes de parar la taula a hores fixes. Però és una calma enganyadora: a fora, en el perímetre habitualment ocupat per les

parades de roba i miscel·lània en general, s'ha produït una transformació miraculosa. Han apartat les veles i han sorgit, en qüestió de poquíssimes hores, les parades de llibres, amb uns altres comerciants i un altre públic. Queda, flotant a l'aire, una olor de paper vell i de peix. En comptes de clients que palpen un enciam -posem per cas- per comprovar el seu estat de conservació, ha aparegut l'explorador en recerca d'exemplars impresos difícils de trobar. Si té sort i en troba algun, també el palpa atentament.

Entre el mercat, els encants, la fira de llibres i les botigues paral·leles, ocasionen unes mutacions sensacionals, d'aquelles que un determinat teatre modern persegueix sense aconseguir-ho pas sempre. És un fregolisme impressionant.

Joan Brossa i Dau al Set, l'avantguarda poètica i artística al Dominical

Joan Brossa va ser un asidu del Mercat Dominical des de l'època de Dau al Set. En un llibre a càrrec de Lluís Permanyer titolat, *Brossa x Brossa*, i editat per La Campana l'any 1992, va confiar els fets i els records que considerava més significatius de la seva vida. En un avanç editorial, el diari La Vanguardia ens adelantava el fragment on ens explicava les seves passejades pel Mercat.

Brossa cuenta quién era Brossa

"La Vanguardia" adelanta significativos fragmentos de las memorias del poeta, que se editarán en marzo

LIBROS. Jo anava sovint els diumenges al matí al mercat de llibres vells de Sant Antoni, on comprava diaris i revistes, i així m'anava fent una "hemerotequeta", i també algun llibre; hi trobava Manuel de Pedrolo. En comentar-li els problemes que m'enfrontaven a la família, que cada vegada em collava més perquè comencés a treballar, em va suggerir que provés de vendre llibres a particulars, tal com ho feia un amic seu. Em va semblar una idea interessant i per això me'l va presentar. Així vaig conèixer en Cebrià, llavors distribuïdor i que a més tenia també llibres prohibits per la censura. Vaig començar, doncs, a vendre aquells llibres prohibits; gairebé tots eren editats a Sud-amèrica.

A més de Joan Brossa, és ben conegut que alguns membres del grup Dau al Set van ser assidus visitants del Mercat:

«... a finales de los años 40, un páramo artístico y cultural. Así era la posguerra del nacional-catolicismo y la autarquía en la que Dau al Set consiguió florecer (...) La tierra fértil donde germinar no la encontraron en bibliotecas ni en museos, sino probablemente en el Mercat de Sant Antoni. Aquel cúmulo de objetos sorprendentes sin nexos, de historias sin desarrollo lógico, era puro surrealismo.»

Fragment de l'article de **Galerias D'Art Barcelona** a propòsit de l'exposició "Dau al Brossa" de la Galeria Mayoral celebrada l'any 2016.

Antonio Rabinad, escriptor i paradista

L'escriptor Antonio Rabinad va ser una persona molt coneguda pels habituals del Mercat. Novel·lista amb una àmplia trajectòria, va escriure un grapat de bones novel·les, entre elles: *Los contactos furtivos*, *Un reino de ladrillo*, *A veces, a esta hora*, *El niño asombrado*, *Marco en el sueño*, *La transparencia*, *La monja libertaria*, *Memento Mori*, *Juegos autorizados*, *El hombre indigno: una vida de posguerra* i *El hacedor de páginas*.

Des de l'any 1975 va compaginar la seva faceta d'escriptor amb la de llibreter al Mercat Dominical de Sant Antoni. Eren molts els que s'apropaven a la seva parada per rebre els seus bons consells literaris o, simplement, per poder xerrar amb un home amb la seva experiència i, alhora, cordial i afable.

Els germans Moix i la seva generació

El 23 de desembre de 2003 el crític literari Fernando Valls publicava a El País l'article titulat: [¿Grupo literario del Raval?](#) En aquest article a arrel de la recent mort de Terenci Moix i Manuel Vázquez Montalbán es plantejava la idea d'un possible grup literari del Raval.

«... Los márgenes eran, claro está, las Ramblas y las rondas de Sant Antoni y Sant Pau, con el mercado cercano como referencia, al que todo niño que se preciara iba a cambiar cromos y tebeos.»

Una generació mítica d'escriptors sense un nexa massa concret... però que van tenir com a referència el Mercat Dominical Sant Antoni... Terenci Moix, Manuel Vázquez Montalbán, Pere Gimferrer, Josep Maria Castellet, Ana María Moix, Juan Marsé, Víctor Mora, Joaquín Marco, Robert Saladrigas, Carmen Laforet, Antonio Rabinad, Juan y José Agustín Goytisolo... i molts més, però «ya saben que en cuanto se hace una lista siempre queda fuera alguien...»

Des d'aquí volem recuperar la relació que van tenir amb el nostre Mercat...

Terenci Moix fou, potser, d'entre els escriptors de la seva generació, un dels més assidus al nostre Mercat...

Terenci y Ana María Moix l'any 1990. Foto de Isabel Steva Hernández (Colita)

«... Vaya si recuerda Ana María Moix la pasión de su hermano por la historieta. "Me hacía gastar la paga en tebeos para niñas", dice. El Mercat de Sant Antoni era su misa dominical. Terenci trabajó como aprendiz en el estudio de Peñarroya y Cifré y llegó a publicar algún chiste en DDT. Llegado a la edad adulta, mantuvo la afición y descubrió que la historieta era, amén de una fuente de placer, un buen medio para descifrar la sociedad moderna.»

L'Ana María Moix recordava la cerca de còmics, amb el seu germà Terenci, en el Mercat Dominical Sant Antoni en un article de Ramón Vendrell publicat a El Periódico el 5 de març de 2007 a propòsit de la reedició del llibre *Historia social del cómic*, de Terenci Moix.

Són molts els testimonis que tenim i el Terenci mateix en va deixar, també, a la seva obra i quan va tenir oportunitat...

«... De les coses mai més recobrades, instants microcosmos que no esperes conservar a la memòria tot i que després tornen com l'única cosa que ha sobreviscut de debò, jo tinc les tardes del diumenge (...) després d'un matí amb un

sol molt endolcit i segurament sessió matinal apta (...) o també compra de tebeos vells i canvi de cromos repetits als Encants de Sant Antoni, i passar tot seguit per la pastisseria del carrer Pelayo, amb el papa, a recollir el tortell.»

Fragment de la novel·la *El día que va morir Marilyn*, de Terenci Moix

«Todavía hoy continúo frecuentando el Mercado de Sant Antoni que los dos niños de El día que murió Marilyn definían como "un paraíso de papel ilustrado". Pero es mucho más que papel lo que puede encontrarse en ese Mercado y en las librerías de viejo de todas las ciudades que visito. Representa, de nuevo, la recuperación constante del pasado como una forma de lucha contra el olvido.

Gracias a mi propia literatura llegaron a pertenecerme los espacios donde la infancia consiguió parecerse a la existencia. Gracias a la novela recobré los fragmentos perdidos de la memoria para entregárselos a mis personajes empujados a su vez por el tema primordial del constante reencuentro con el tiempo.»

Aquest text tant evocador i entranyable dit pel Terenci Moix és la transcripció d'un fragment del programa 'Esta es mi tierra' emés, per primera vegada, en **rtve** el 21 de gener de 2001.¹

La Maruja Torres recordava el primer dia que va conèixer en Terenci Moix, un matí de diumenge passant pel Mercat...

«**Pregunta:** ¿Cómo conoció a Terenci?»

Respuesta: Fue una cita a ciegas. Él tenía 15 años y yo 14. Una amiga que trabajaba en la editorial Mateu, me dijo: "Tienes que conocer a un chico de la editorial que se pasa el día hablando de cine y de libros". Yo trabajaba ordenando los Almacenes Capitolio. Quedamos delante de las Galerías Condal, él llevaba un abrigo oscuro y un sombrero tirolés que se le voló. Nos fuimos a una sesión matinal y vimos Noches blancas de Visconti, luego me llevó al mercado de Sant Antoni a comprar libros de segunda mano y luego, luego me presentó a su hermana Ana y a Pere Gimferrer y luego... toda una vida.»

Fragment de l'entrevista de Rosa Mora a Maruja Torres, publicada el 8 de gener de 2009 al diari El País, després d'haver guanyat el premi Nadal

¹ Podeu veure el fragment al canal de YouTube dels Amics del Dominical de Sant Antoni [aquí](#).

L'escriptor Pere Gimferrer, també, recorda aquest nexa d'unió i de trobada que sempre ha estat el Mercat Dominical. En aquest cas entre Joaquim Molas, Terenci Moix i ell mateix:

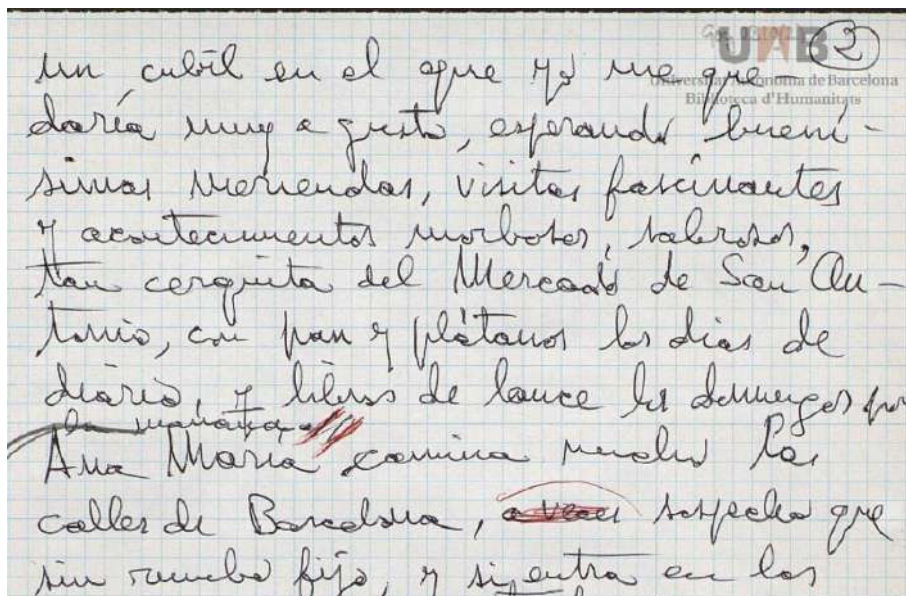
«Recordo perfectament que Joaquim Molas em va ser presentat un diumenge cap a l'any 70 per Terenci Moix al Mercat del Llibre Vell de Sant Antoni. Des d'aleshores, pel que fa principalment a la literatura catalana i a la seva relació amb literatures estrangeres coetànies, Molas ha estat un exemple indeclinable i indefallent de continuïtat, de rigor i, encara que això sembli paradoxal, d'apassionada serenitat.»

Joaquim Molas, escriptor i estudiós de la llengua, també, n'era un habitual del Mercat. Ens ho explicava a "Qui sóc i per què escric..."

«... Altrament, per omplir els matins de diumenge, solia recórrer, una per una, les velles parades del Mercat de Sant Antoni, que el meu avi havia descobert al meu pare i que aquest m'havia descobert a mi perquè jo, al meu torn, les descobrí al meu germà. A vegades, perseguint un autor, un títol remarcat a les classes de l'institut. D'altres, intentant d'ampliar la llista dels que tenia, ja, a casa. I d'altres, en fi, intentant d'obrir-ne de noves, que podien desembocar en troballes decisives. O, al contrari, en fracassos sonats.»

José Agustín Goytisolo recordava, també, a l'Ana María Moix...

Manuscrit conservat per la Universitat Autònoma de Barcelona que a través de la Biblioteca d'Humanitats, va acollir els fons personals del poeta José Agustín Goytisolo el 27 de febrer de 2002, els quals havien estat cedits per la seva família a la Càtedra que porta el seu nom, sota la direcció de Carme Riera.

«... Y Ana María es una chica-gato con clase, eso se ve en seguida. Consigue transformar su piso de la calle Villarroel en una casa misteriosa, en un cubil en el que yo me quedaría muy a gusto, esperando buenísimas meriendas, visitas fascinantes y acontecimientos morbosos, sabrosos, tan cerquita del Mercado de San Antonio, con pan y plátanos los días de diario, y libros de lance los domingos por la mañana.»

Fragment de l'article, *Elogio desmedido de Ana Maria Moix*, que va publicar a la revista La calle el 27 de febrero de 1979.

La generació de Manuel Vázquez Montalbán al Mercat

L'escriptor Manuel Vázquez Montalbán, també, ens parlava d'un grup d'escriptors que van tenir una relació de veïnatge al voltant del Mercat Dominical Sant Antoni, al barri del Raval, en un article titulat [Ni siquiera se llamaba Terenci](#), publicat a El País el 3 de abril de 2003 en memòria de Terenci Moix:

«... yo nací por allí, en la calle Botella; muy cerca, Maruja Torres también, en la de San Rafael; Benet i Jornet, a cuatro pasos, y en la cercana plaza del Padró, Víctor Mora, novelista urdidor del Capitán Trueno. Terenci lo aprendió casi todo en cines como el Céntrico, también en el Mercado de Sant Antoni de libros viejos y tebeos, cómics más tarde, cancioneros, volantes de propaganda de películas soñadas, cromos, libros, libros, libros; el hombre es

lo que come, y el escritor, lo que lee.»

Víctor Mora novel·lista i mític guionista del Capitán Trueno nascut a la propera plaça del Pedró, va retratar el nostre Mercat a algunes de les seves obres:

«El doctor Ardebosc, un hombre de cincuenta años, jovial, siempre a punto de contar un chiste y reírse, se había marchado hacía un instante. Era un viejo lector de las novelas de Arizona Jim, un fan de primera, y un coleccionista infatigable que no había descansado (iba los domingos por la mañana, a rebuscar por los puestos

de libros de lance del Mercat de Sant Antoni) hasta completar toda la primera colección original que salió al mercado.»

Fragment de la novel·la *Caricias de un desconocido*, de Víctor Mora

El diumenge 15 de maig de 1994, Víctor Mora signava «ejemplares de sus obras en el popular mercado de Sant Antoni de Barcelona, dedicado a libros antiguos y de segunda mano. Esta iniciativa insólita en este mercado dominical coincide con la decisión de Ediciones B de recuperar las cinco aventuras coloreadas a mano de "El Capitán Trueno" del dibujante Ambrós con guión del propio Mora, que hasta ahora no habían sido reeditadas.»

► Víctor Mora firma libros en el mercado de Sant Antoni

El escritor y guionista de cómics Víctor Mora firmará hoy ejemplares de sus obras en el popular mercado de Sant Antoni de Barcelona, dedicado a libros antiguos y de segunda mano. Esta iniciativa insólita en este mercado dominical coincide con la decisión de Ediciones B de recuperar las cinco aventuras coloreadas a mano de "El Capitán Trueno" del dibujante Ambrós con guión del propio Mora, que hasta ahora no habían sido reeditadas. - Efe

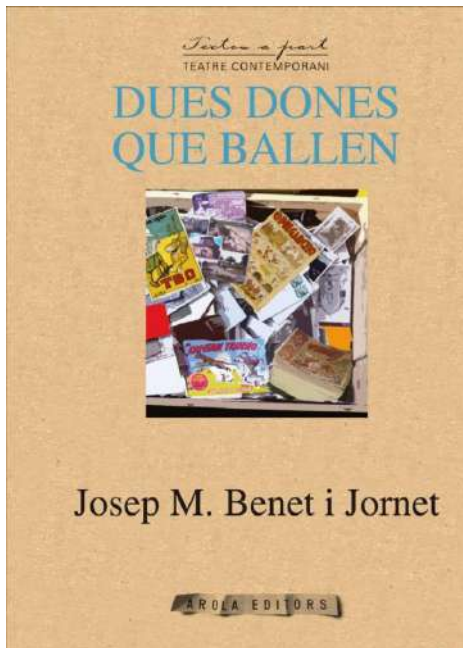
Noticia publicada a *La Vanguardia* el 15 de maig de 1994.

Benet i Jornet, el nen que buscava tebeos al Mercat de Sant Antoni²

«Vaig néixer i vaig viure moltíssims anys davant dels barcelonins Encants Nous, al mercat de Sant Antoni. Els diumenges anava al mercat, primer per comprar-hi tebeos, anys després per comprar "alta" literatura, i fa relativament poc, de tant en tant, de nou, per comprar còmics i novel·les de consum pertanyents a temps passats. Una d'aquestes darreres vegades, de sobte, hi vaig veure una senyora gran que, amb passió, buscava, remenava i comprava còmics antics, espantosos, i n'explicava les gràcies a una amiga que l'acompanyava. Vaig sentir la tendresa d'una misèria que em semblava conèixer. I em vaig posar a escriure l'obra que teniu a les

² Títol copiat de l'article publicat a [La Lamentable](#)

mans. Suposo que a fi d'intentar mostrar un racó d'infern ben conegut i mal reconegut, un infern de tercera categoria, on se sofreix amb naturalitat, i que regna a tants llocs de la meua ciutat i a tants altres llocs del primer món. Ep, ja ho sé, no descobreixo la sopa d'all, que deia ma mare.

Els personatges de la història no pateixen, doncs, si és que pateixen, com es pateix a les tragèdies. No viuen cap tragèdia, de fet. Viuen, em sembla, coses desagradables que passen cada dia a tanta gent. Coses fins i tot una mica còmiques. I a fi de comptes al final troben la manera de no ser vençudes per aquestes coses. Ai, se m'ha escapat. Això no ho hauria d'haver dit.»³

D'aquesta manera, Josep Maria Benet i Jornet començava a explicar una anècdota viscuda al Mercat Dominical de Sant Antoni que després va inspirar la seva obra *Dues dones que ballen*.

Ens deixem molts detalls i autors d'aquesta generació que ens agradaria mostrar sense les limitacions d'aquest espai. Així, doncs, acabem el capítol amb l'escriptor Juan Marsé que a *Noches de Bocaccio*, (publicat per Alfabia, Barcelona, 2011) va fer una radiografia d'una generació i del bar preferit de la Gauche Divine barcelonesa:

³ Font: [Arola editors](#)

«Hace ya bastantes años, en la época en que la noche barcelonesa era un Titanic navegando alegre y confiado, lejos todavía del iceberg asesino (nadie pensaba en el hielo salvo al solicitar un whisky o el trago habitual), estaba yo tomando copas en la barra aterciopelada de Bocaccio, cuando, inesperadamente, un joven dibujante de cómics y prestigioso ilustrador, al que solo conocía de vista, recaló a i lado aferrándose con ambas manos a una botella. Parecía extenuado y empapado, como un náufrago escupido por el oleaje promiscuo de la noche. A nuestra espalda, en las concurridas mesas de la gauche divine, chapoteaban las saluciones, las conversaciones cruzadas y las risas.»

... i el Mercat Dominical de Sant Antoni lligam cultural sempre present ...

«Aprovecho que C.C. ha salido un momento y me hago con la agenda. La abro.

Anotados curiosos planes estratégicos, de una escalofriante ingenuidad:

"Para mañana domingo:

1) Comprar programas antiguos de cine en mercado San Antonio y presentarme con ellos en casa Terenci Moix hora comer y hacerle regalo.

2) Ligar con su hermana Ana y conseguir que me presente a su editora y amiga Esther Tusquets.

3) Ligar editora y contrato-anticipo no menos de 25.000 pts. por próxima novela titulada El vampiro de la Sagrada Familia o El monstruo del cine Delicias."

Y algo más abajo: "No, muy complicado. Mejor hacer amistad íntima con Oriol Bohigas. Manera:

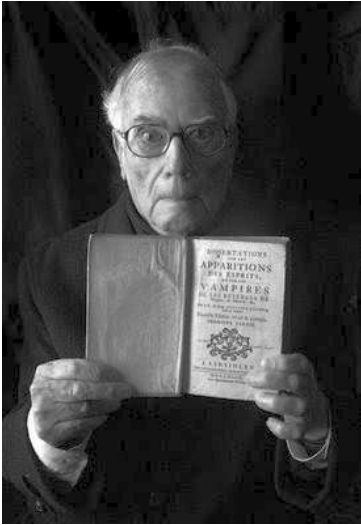
1) Hablarle mal de Ricardito Bofill en presencia de Salvador Clotas.

2) Clotas encabronarse y querer pegarme, Bohigas apoyar mi criterio y defenderme, y también Rosa Regàs.

3) Yo agradeciendo sugiero Rosa tomar copas otro sitio, solos.

4) Camelar Rosa y ella proponerme contrato con Edhasa..."»

Joan Perucho, un bibliòfil fantàstic visita el Mercat

Joan Perucho i Gutiérrez fou un novel·lista, poeta i crític d'art català, que va alternar la feina d'escriptor amb la seva professió de jutge. La seva obra està impregnada del seu imaginari fantàstic i erudit.

Va ser un visitant habitual del Mercat Dominical i un reconegut bibliòfil.

Reproduïm fragments de l'article que va publicar al diari Avui el dimecres, 13 de març de 1996:

Els llibres del mercat de Sant Antoni

Quan, de jove, vaig ingressar a la Universitat, assistia a les tertúlies literàries que es formaven al pati de Lletres, asseguts als bancs distribuïts entorn del claustre o al bar dels estudiants, que s'obria al subsòl, ultrapassada l'entrada. Allà, naturalment, parlàvem de llibres i d'edicions selectes i antigues que ens entusiasaven (...)

Això no obstant, **la meva veritable escola de bibliografia fou el dominical mercat de Sant Antoni, a les Rondes**. Calia donar el tomb al mercat. Allà trobàvem un vastíssim repertori de llibres (vells i antics) des de Jaume Roig a Josep Carner i des de Lope de Vega o Quevedo a Azorín i Pío Baroja, passant per Guerau de Liost, Trabal, preus, i al mateix temps ens brindàvem anècdotes interessants i divertides. Ells ens recomanaven les eines a utilitzar per al nostre col·leccionisme, com el *Manual de conocimientos técnicos y culturales del libro* (1943), de Francisco Vindel, veritable joia pedagògica del llibre. Calia fer la cursa de tot el recinte, el qual donava la volta al mercat, buit i silenciós, aquell dia de festa, sota la teulada de l'atri. Les parades estaven col·locades una darrera l'altra i els clients ens coneixíem de vista. El públic era nombrós, però no excessiu i es respirava un clima de tranquil·litat. Tothom consultava el Manual d'Antoni Palau.

S'hi trobaven també llibres moderns a bon preu. Era el gran moment de les edicions de postguerra, amb el nom insigne de Josep Janés i Olivé i les seves col·leccions exquisides (com mai s'han tornat a fer) de La Rosa de Piedra, La Gacela, etcètera. El general catalanista Lluís Faraudo de Saint Germain havia traduït *La batalla entre llibres antics i moderns*, de Jonathan Swift, dient que les significacions al·legòriques del llibre, original i maliciós, es representaven en la imaginació com a corporalitats de l'esperit, o sigui, els llibres transformats en guerrers muntats a cavall i armats, voltant fora dels prestatges per tal de combatre per la cultura. Així mateix l'editorial Millà havia publicat *Els cent consells del llibreter*

decent, plens de saviesa, que deien: "Escrits en 'vulgaris' ciència/els ha dictat l'experiència/d'un llibreter veterà/que parla clar i català./Si un llibre és rar i a tu et plau,/paga i no siguis babau,/que si el deixes escapar/tota la vida et doldrà./No diguis a la família/que pateixes bibliofília/car si ho sap la teva dona/no tindrà una hora bona."

Francesc González Ledesma, cronista sentimental del Mercat

Francesc González Ledesma és periodista i escriptor. Ha publicat nombroses novel·les en les quals Barcelona i, alguna vegada el nostre Mercat, ha estat l'escenari protagonista. Destaquen *Sombras viejas* (Premi Internacional de novel·la 1948), *El expediente Barcelona*, *Las calles de nuestros padres* i *Crónica sentimental en rojo* (Premi Planeta 1984). Ha estat traduït per Gallimard, a França, i Mondadori, a Itàlia i el seu Premi Planeta va ser portat al cinema per Rovira Beleta.

Us portem un parell de cròniques sobre el nostre Mercat, amb l'estil evocador inconfusible de González Ledesma, publicades a La Vanguardia.

Domingo, 3 de mayo de 1992. **Un domingo con los fantasmas**

(...) yo, además de tratar de ver las cosas sencillas, me he empeñado en buscar los fantasmas. Los amigos me advierten de mi error, pero ya es inútil. Y aquí me tienen ustedes dando vueltas al Mercat de Sant Antoni, a este inmenso cementerio de libros usados y no de segunda mano, sino de segundo cerebro, a estas ilusiones de escritor convertidas en saldos, a estos libros de poesía cuya amada murió y cada domingo buscan con ternura una segunda ama da que dure más, que sea fiel y resultona. ¿Saben por qué vengo aquí? Pues porque en Sant Antoni reposan mis primeras lecturas ilusionadas, mis primeros libros de hombrecito razonablemente pervertido, comprados domingo a domingo, ansia a ansia, moneda a moneda. ¿Usted no viene? ¿Pero qué hace? ¿No se da cuenta acaso de que la ciudad le espera? (...) Está bien, se lo voy a contar del todo. Resulta que hago todo esto, aunque sólo sea los domingos por la mañana, porque Barcelona es una ciudad inmensamente literaria. (...) Y ahora perdónenme ustedes. Todos los escritores somos unos pesados. Pero yo sólo les pedía, ¿saben?, que me acompañaran un simple domingo por la mañana, que descubrieran el árbol, la paloma, la tribuna (y, si quieren, el gato), que supieran ver en las esquinas a ese amigo que ya no existe, pero que es como ustedes —se lo juro— y lleva años esperando hablarles. A lo mejor resulta que esto no es, después de todo, una locura de domingo.

Francisco González Ledesma al Mapa literari de Barcelona 2019.

Miércoles, 28 de agosto de 1991. **El mercado de los libros sin tiempo**

Teníamos veinte años y queríamos ser escritores, pero como no disponíamos de un duro éramos, por el momento, escritores de café, y como trabajábamos toda la semana

éramos, de momento, escritores de domingo. Nos alimentábamos, por riguroso orden de llegada, de periódicos atrasados, retratos de Víctor Hugo y Kafka, conversaciones de portal y libros viejos comprados en el mercado de Sant Antoni. Ah, los libros.

Las mañanas de aquellos domingos solían ser grises, largas y llenas de esperanza. De esa esperanza, sin la cual nuestra ingenuidad no hubiera podido vivir, emergía la mole de hierro del mercado de Sant Antoni, uno de los más antiguos de la ciudad, que cada domingo se rodeaba para nosotros de un anillo mágico hecho de libros desconocidos, revistas que nos prometían libertad y conversaciones en las que unos a otros nos prometíamos nada menos que la gloria. Las revistas clandestinas impresas en Francia pululaban por debajo de los mostradores, así como los textos de Ruedo Ibérico y del Fondo de Cultura Económica, y —sólo para iniciados— las primeras revistas eróticas recién llegadas de Estados Unidos, en las que hacíamos nuestro aprendizaje de pecadores públicos. (...) He vuelto al mercado de libros viejos de Sant Antoni (...), primero para escribir este reportaje y segundo para ver otra vez la vieja cara del mercado y tomarle medidas con mi cinta métrica, que todos consideran inútil porque ya no tiene números, sino hilillos de tiempo. Quisiera encontrar allí el color de los años, porque los años, sépanlo ustedes, tienen un color. Y me he movido de nuevo entre las calles Borrell, Manso, Urgell y Tamarit, bajo la estructura de hierro, junto a las tiendas cerradas y los bares de barrio abiertos en los que tal vez mira al cielo —pensando en cómo pagar su copa— alguien que también quiere ser escritor. Ah, el tiempo.

El mercado de libros viejos de Sant Antoni ha cubierto ya las vidas de varias generaciones barcelonesas y es, como todos ustedes saben, nuestra institución cultural más libre y más pública. Ha cambiado poco y en realidad

ha canviat molt. Anoto, en primer lloc, un fet esperanzador, i és que acudeix a ell molta gent jove, il·lusionada i supongo que raonablement pobre. (...)

Sucesives generacions de joves encara saben mirar, més enllà de la estructura metàl·lica del tinglado, les núvols lliures del diumenge. El vell mercat no ha mort, però ja dic que ha canviat molt. Ara hi ha vídeos, hi ha discos (...) Un segueix trobant les històriques revistes que van marcar una època: "Signal", "Adier", "Victory", i fascinants novel·les d'aventures, les novel·les de quiosc que llavors valien un duro i ara, repassades per centenars de mans, valen cinc. ¿Conoceu la història de aquestes novel·les amb les que potser van distraure els seus primers anys de lector? Pesé a les pseudònims estrangers, totes estaven escrites per espanyols que, més o menys "depurats" o perseguits per la policia franquista, no tenien altra manera de guanyar-se la vida sense cridar l'atenció i sense mereixer-la excomunió eterna. Uns eren enginyers, altres juecs, altres mestres..., però tots —o gairebé tots— van ser ombres que anaven buscant per les editorials un tros de pa. D'una manera o altra, potser per no perdre absolutament el seu nom, van inventar uns pseudònims que eren trossos de glòria, créame. Oïdo al parche: un que se'n diu Arsenio Olcina Esteve va crear el pseudònim de "A. Rolcest". Un altre que se'n deia Rafael Segovia Ramos, el de "Raf Segrram". Un tercer, un bon escriptor, anomenat Luis García Lecha, signava com "Louis G. Milk". (...) I tot això el seguirà trobant en les piles del mercat, menjat pels anys, les mans dels avis i dels nets en una mateixa novel·la i els trossos del temps que se'n ha quedat a viure allí. Ah, els escriptors —i els poetes— morts. Ah, els lectors vius: segueix sent un d'ells, que surt a baix preu.

Miqui Otero, referent de les noves generacions al Mercat

L'escriptor Miqui Otero, veí del barri de Sant Antoni i assidu visitant del Mercat Dominical, va ser el pregoner de la festa d'inauguració del retrobat "bosc de llibres lliures", com va definir el Dominical de llibres vells i del col·leccionisme, al seu espai original. Otero és també codirector, juntament amb Kiko Amat, del Festival PRIMERA PERSONA al CCCB.

El Mercat Dominical per Miqui Otero i, per generacions i generacions de visitants, ha sigut un lloc de formació, d'aprenentatge autodidàctic... de la mà dels pares, primer, cercant

cromos i còmics, i després l'amplitud del món de la literatura, les novel·les gràfiques i els còmics que no abandonem mai...

Ens ho explicava en el fragment del programa [Nit a la Terra](#) (betevé):

«... el mercat de Sant Antoni és els diumenges el mercat dels llibres, per exemple... tota la meva biblioteca personal surt d'allà... i crec que influeix molt també en la meua manera d'escriure perquè és una mena d'educació autodidacta molt boja que permetia l'assaig i l'error perquè els llibres valen realment, encara ara molts d'ells, tres euros, quatre euros... et permetia equivocar-te, et permetia descobrir coses molt diferents... i el Mercat de Sant Antoni que jo hi he anat tota la vida... primer a canviar cromos i després a comprar Erik Castells i Asterix, després a interessar-me per les novel·les curtes i després a llegir les grans novel·les que m'han marcat... totes elles comprades al Mercat de Sant Antoni... doncs m'han marcat absolutament...»

Fragment del pregó de Miqui Otero en la inauguració de les reformes del Mercat del Llibre Dominical, el 27 de maig de 2018

El barri dels llibres lliures

Lo bueno y lo malo de este mercado de libros es que es dominical. Así que cae en domingo. Y, por tanto, contraprograma misas, sesiones de gimnasia sueca y partidos de fútbol matutinos. “El hombre fue creado el último día de trabajo de la semana, cuando Dios estaba cansado”, dijo Mark Twain. En otras palabras, así (así de mal, quería decir) le salimos. Quizás por eso el séptimo día

prefiere airearse y venir a comprar unas postales del show del Mar Rojo y de la última cena, a cambiar unos cromos de apóstoles y evangelistas, a buscar una primera edición del Sermón de la Montaña. Yo lo vi un domingo. Cuando era pequeño pensaba que dios tenía el aspecto del dibujo de un viejito tísico en un anuncio de pastillas para la tos colgado en el escaparate de una farmacia justo al

lado de este Dominical. Es un rasgo de los que crecimos cerca del bosque de libros, con una primavera cada domingo: nos imaginamos cosas.

Són els llibres els que ens trien a nosaltres

(...) no es necesario buscar algo para encontrar lo que no sabías que querías. Aquí, en el mercado de la sorpresa, en el lugar del accidente, no se trata de ir a la caza de un libro, sino de dejarte convencer por el que de repente aparece.

L'atzar desordena la vida

Sant Antoni es la promesa de aventura. Carlos Zanón, un amigo, me dijo una vez que lo que verdaderamente importa no es el tesoro, sino el mapa del tesoro. Hay aquí tantos libros como mapas del tesoro, croquis de la emoción presente y las mil vidas futuras. Al alcance de todos. Mapas del tesoro, con planes de rutas marcadas con almendras tostadas y círculos de botellines de cerveza fresca y dorada rodeando ciudades y hebras de tabaco donde pone Aquí hay dragones. Eso es la cultura popular. Eso son los libros libres y vividos. Eso es el Mercat de Sant Antoni. Mapas del tesoro para todos, aquí y ahora, un domingo como este. Vidas posibles.

El azar desordena la vida y ordena las novelas. Pero no hay misterio o sorpresa en el hecho que el mercado de libros usados, leídos, marcados, más grande de Europa esté aquí, en este barrio.

(...)

Dicen que este es un mercado de libros viejos. Pero los libros nunca son viejos. Los libros son nuevos para cada persona que los abre.

*Acabat de compondre
el 26 de juny de 2022
al Mercat Dominical de Llibres de Sant Antoni*

L'Associació Professional del Mercat del Llibre Dominical de Sant Antoni:

amb la col·laboració de l'Associació d'Amics del Mercat Dominical de Sant Antoni:

